

Finans Norges innspill til Stortingets kommunal- og forvaltningskomités behandling av statsbudsjettet for 2027

Finans Norge ber Stortingets kommunal- og forvaltningskomité prioritere følgende i behandlingen av statsbudsjettet for 2027:

- Sikre kommunene muligheten til å finansiere nødvendig overvannstiltak ved å sette vedtatte endringer i vass- og avløpsanleggslova om overvannsgebyr i kraft.
- Sikre effektiv bruk av midler til digitalisering, herunder tiltak for effektivisering, forenkling, sikkerhet samt til å forhindre og bekjempe økonomisk kriminalitet.
- Videre er det viktig å sikre midler til inkludering og opplæring av mindre digitale brukere, samt sørge for slutføring av løsningen med digitalt fullmaktsregister for de ikke-digitale.

Kommunene må få virkemidler til å håndtere overvann

Klimaendringene gir mer og kraftigere nedbør, samtidig som etterslepet på forebygging av flom- og skredskader er stort.

De siste ti årene har forsikringsselskapene utbetalt over 42,3 milliarder kroner i erstatning etter vær- og naturskader. Vanninntrengning i bygninger etter kraftige regnbyger, særlig i urbane områder, utgjør om lag halvparten av skadene. Overvann er derfor et voksende samfunnsproblem som krever lokale forebyggingstiltak.

Kommunene må få en forutsigbar mulighet til å finansiere slike tiltak. Et overvannsgebyr basert på selvkost, uten krav om full kostnadsdekning, vil kunne finansiere lokale og åpne løsninger og gi incentiver til bedre planlegging og oppfølging.

Siden overvannshåndtering kommer hele lokalsamfunnet til gode, bør en fast del av gebyret omfatte alle eiendomseiere. Samtidig er det avgjørende at kommunenes ansvar for overvannshåndtering tydeliggjøres i regelverket. Det må sikres at det offentlige tar hovedansvaret for nødvendige tiltak, slik at kostnader og ansvar ikke uforholdsmessig overføres til den enkelte eiendomseier.

Endringene bør settes i kraft raskt. Uten tiltak vil skadeomfanget og kostnadene for innbyggere, kommuner og forsikringskunder fortsette å øke.

Digitalisering

Finans Norge mener på generelt grunnlag at det er behov for å intensivere arbeidet med digital informasjonsdeling, inkludert sanntidsdata, mellom offentlige etater og mellom offentlig og privat sektor. Dette bidrar til forenkling i samfunnet. Samtidig er det også helt avgjørende for å forhindre og bekjempe økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet via useriøse aktører. Et samarbeid om datadeling vil også kunne begrense svindel ved registermanipulasjon. Finans Norge mener at den samfunnsmessige besparelsen vil være så stor at det åpenbart vil lønne seg med betydelig økt ressursbruk. På mange områder vil Digital Samhandling Offentlig Privat (DSOP) kunne være en arena som kan utvikle og sikre trygg deling og håndtering av sensitive data på en kostnadseffektiv måte.

Regjeringen foreslår å bevilge om lag 2,2 milliarder kroner til nye digitaliseringstiltak. Forslaget vil gjøre det mulig å realisere digitaliseringstiltak som vil bidra til forenkling og effektivisering i offentlig sektor, bedre offentlige tjenester og økt IT-sikkerhet.

Regjeringen sier også at de vil samarbeide med næringslivet om et langsiktig målbilde for økt automatisering, bedre samspill mellom virksomhetenes og myndighetenes systemer og økt bruk av innebygd etterlevelse. Finans Norge er, som landsforening i NHO og sentral deltager i samarbeidet Digital Samhandling Offentlig Privat (DSOP), svært opptatt av reell forenkling og standardisering, og vi er sammen med NHO fellesskapet klare til å bistå. I rapporteringen på Stortingets anmodningsvedtak om at samme opplysning kun skal innrapporteres til offentlige myndigheter én gang, viser regjeringen til at det er et sentralt mål i forenklingsstrategien at næringslivet i «størst mulig grad ikke skal måtte rapportere de samme opplysningene flere ganger», men at vedtaket per nå ikke er fulgt opp.

I lys av regjeringens digitaliseringsstrategi og nylig en forenklingsstrategi er det naturlig for Finans Norge å støtte de fleste foreslåtte tiltakene, men - som alltid - skulle man ønske en enda mer kraftfull satsing.

Vi vil likevel begrense oss til å kommentere noen sentrale poster i budsjettet.

Digitaliseringsdirektoratet

Fra 1. januar 2027 iverksettes ny finansieringsmodell for å sikre bærekraftig og langsiktig finansiering av fellesløsningene til Digitaliseringsdirektoratet. Regjeringen foreslår derfor å bevilge 105,7 millioner kroner til teknisk infrastruktur og styrking av drift- og forvaltningsorganisasjonen i Digitaliseringsdirektoratet.

- Finans Norge støtter en ny finansieringsmodell som kan sikre mer robuste fellesløsninger, samt legge til rette for bedre gjennomføring av tversektorielle tiltak der gevinstene oppstår på andre steder enn der utviklingskostnaden må tas.

Digitalisering – medfinansieringsordning

Regjeringen foreslår en tilsagnsramme for medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter på 100 millioner kroner. Formålet med ordningen er å bidra til gjennomføring av samfunnsøkonomisk lønnsomme digitaliseringsprosjekter og realisering av gevinster.

- Finans Norge mener, som deltager i DSOP samarbeidet, at et reelt kutt i denne rammen er kontraproduktivt i forhold til et ønske om mer kraft på forenklingstiltak på tvers av offentlige sektorer. Medfinansieringsordningen kan bidra til samfunnsøkonomiske gevinster også på tvers av offentlig – privat sektor, og dermed burde reetableres på nivå med 2025 - da bevilgning og faktisk tildeling utgjorde 180 mill. kr. Midlene tildeles kun etter en vurdering av prosjektene i digitaliseringsdirektoratet.

Digital infrastruktur – sikkerhetsplan

Regjeringen foreslår å bevilge 451,3 millioner kroner til telesikkerhet og -beredskap.

- Finans næringens betalingsløsninger regnes som kritisk infrastruktur og har gode beredskapsløsninger i egen regi. Men, uten tele og strøm stopper også

betalingsformidlingen. Utviklingen innen kunstig intelligens og etter hvert kvanteteknologi som angrepsvåpen, tilsier en betydelig satsing på å sikre digital infrastruktur. Den siste tids hendelser peker på sårbarheter ved utfall av løsninger fra sentrale teleoperatører, men også sårbarheter knyttet til økonomisk kriminalitet som følge av datainnbrudd.